

Field : Arabic Language Education

Type : Research Article

Recieved: 21.03.2016 - *Accepted*:19.05.2016

Yabancı Dil Olarak Arapça Öğretiminde WhatsApp Kullanımı¹

Gül ŞEN YAMAN

Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Isparta, TÜRKİYE

E-posta: gulsen@sdu.edu.tr

Öz

Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) kullanmak dil öğrenme becerilerini geliştirme açısından büyük bir etkiye sahiptir. Yabancı dil eğitiminde kullanılan son eğilimlerden birisi de WhatsApp gibi sosyal ağların kullanılmasıdır. Bu durum son yıllarda özellikle yabancı dil eğitiminde çok popüler hale gelmiştir. WhatsApp kullanımı hayatımızda önemli bir role sahiptir. Aynı zamanda eğitim alanında bize yardımcı olmaktadır. WhatsApp uygulaması çeşitli özellikleri yanı sıra işbirlikçi dil öğrenimini sunmaktadır. WhatsApp (okuma, yazma, konuşma ve dinleme) dört dil becerisinin de kullanılabilindiği bir sosyal ağıdır. Konuların ya da becerilerin WhatsApp yoluyla gruptaki tüm insanlara gönderilmesi daha kolay kavranmasını ve hızlı paylaşımı sağlamaktadır. Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinde Arapça öğretiminde WhatsApp kullanımının etkililiğini incelemektir. Veri toplama aracı Süleyman Demirel Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Seçmeli Ders Arapça dersini seçen 26 öğrenciye uygulanmıştır. Öğrencilere WhatsApp uygulaması öncesinde ön test olarak vize sınavı son test olarak final sınavı uygulanmıştır. Analiz sonuçları WhatsApp kullanımının akademik başarıları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: WhatsApp, Arapça dil öğrenimi, sosyal network

¹ Bu makale, 13-15 Nisan 2016 tarihlerinde Kazakistan'da yapılan 5. Uluslararası Bilim Kültür ve Spor Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

The Use of "Whatsapp" in Teaching Arabic as Foreign Language

Gul SEN YAMAN

Süleyman Demirel University Faculty of Education, Isparta, TURKEY

E-Mail: gulsen@sdu.edu.tr

Abstract

Information and communication technology (ICT) is having a major impact in terms of improving the use of language skills. One of the latest trends used in foreign language education is the use of social networks such as WhatsApp. The use of social networks, especially in foreign language education has become very popular in recent years. WhatsApp plays an important role in our lives nowadays. It also helps us in the field of education. WhatsApp application offers collaborative language teaching as well as various features. WhatsApp is a social network can be used in the four language skills(reading, writing, speaking and listening). WhatsApp provides to be sent issues or skills all the people in the group and easier understanding and faster sharing. This study aimed to evaluate the effectiveness of the use of WhatsApp Arabic teaching in university students. Data collection tool was applied to 26 Süleyman Demirel University students who choose the teaching of Arabic course Elective Course in English. Students are pre-tested before the WhatsApp application midterm exam last test was applied as a final exam. The results of the analysis showed that WhatsApp has a significant effect on students academic achievement.

Keywords: WhatsApp, Arabic language learning, social network

Giriş

Yabancı dil öğretiminde öğrencilerin duyularının ve derse yönelik hislerinin mümkün olduğunca aktif olması; hedef dilin öğrenilmesinin daha kolay, hızlı ve kalıcı hale gelmesini sağlar. Yabancı dil öğrenme sürecinde yabancı dil öğrenen bireylerin derse aktif katılımı ve derse yönelik olumlu hissiyat geliştirmelerinin, derste gerçekleştirilecek bazı uygulamalar ve etkinliklerle mümkün olduğunu söyleyebiliriz.

Teknolojinin hızla geliştiği günümüz eğitim-öğretim ortamlarında geleneksel yöntemlerle dil öğretim çabalarının başarısızlıkla sonuçlandığı, öğretmen odaklı dil öğretim sistemlerinde öğrencinin arka planda kaldığı ve sadece kelime ezberi ya da gramer öğrenimi ile sonuçlandığı yapılan araştırmaların çoğunda görülmüştür. Öğretmenlerin yabancı dil öğretim materyali olarak ders kitapları ya da sınıf tahtasına bağlı kalması; öğrenci motivasyonunu düşürmesinin yanı sıra hedef dile yönelik ilgisini de azaltabilir. Yabancı dil öğretiminde sınıf ortamında görsel - işitsel araçların kullanılması, öğretimi daha etkili hale getirmekte, öğrencilerin ilgisini derse çekmekte, gereksiz yere emek ve zaman harcamanın önüne geçmekte ve sınıf içi doğal ortam oluşmasına yardımcı olmaktadır (Demirel, 2014). Yabancı dil öğretimi açısından düşündüğümüzde, günümüzde her alanda hızla ilerleyen teknolojik gelişmelerin öğretmen ve öğrencilere yardımcı bir unsur olduğunu söyleyebiliriz.

Yapılandırmacı yaklaşım yabancı dil öğretiminde öğretmen merkezli sistemden ziyade öğretmenin rehber olduğu öğrenci merkezli eğitimi savunur. Bu duruma yönelik alternatifin bilgi iletişim teknolojileri kullanımı içeren bir dizi etkileşimden geçtiğine inanılır. Bilgi ve iletişim teknolojileri öğrencilerin ihtiyaçları ve tercihlerine cevap vermek için öğrenme ile hayatın diğer alanlarını birleştirme imkânı sunar (Aburezeq – Ishtaiwa, 2013). Bilgiye daha hızlı erişmenin hedeflendiği günümüz teknolojisinde mobil cihazlar hayatımızı daha da kolaylaştırmaktadır. Bireylerin taşınabilir cihazlarla eğitim süreçlerine dâhil olabilmeleri de mobil öğrenme ile mümkün olmuştur. Mobil öğrenme ‘genel olarak belli bir yere bağlı olmadan eğitim içeriğine erişebilmeyi, dinamik olarak üretilen hizmetlerden yararlanmayı ve başkaları ile iletişimde bulunmayı sağlayan, kullanıcının bireysel olarak gereksinimine anında cevap vererek üretkenliği, iş performans verimliliğini arttıran, mobil teknolojiler aracılığıyla gerçekleşen bir eğitim yöntemi’ olarak tanımlanabilir (Özdamar, 2010).

Özellikle son zamanlarda mobil öğrenmenin yaygınlaşması ve akıllı telefonların kullanımının artmasıyla geliştirilen dil öğretiminde yeni bir yaklaşım da ‘Mobil Destekli Dil Öğretimi’ (Mobile Assisted Language Learning [MALL])’dır (Chinnery, 2006; Shield & Kukulska, 2008). Bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesi, mobil araçların ve kullanım alanlarının hızla artması sonucunda ortaya çıkan Mobil Destekli Dil Öğretimi; öğrencilerin dil öğretim sürecini desteklemek amacıyla kullanılır. Son zamanlarda yabancı dil öğretiminde yenilik arayışları üzerinde yapılan çalışmalarda akıllı telefonların mobil öğrenme kapsamında yabancı dil öğretiminde kullanılmasının faydalarına yönelik farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Örneğin araştırmacılar telefon üzerinde yazılı mesaj gönderme (sms), Podcast, Whatsapp kullanma, internette araştırma yapma, sosyal ağları kullanma vb. etkinliklerin düzenli kullanılmasının eğitimcilere aktivite bulmada kolaylık sağladığını ve öğrencilere ilgi artırıcı etken olduğunu belirtirler (Godwin-Jones, 2011; Yang, 2013). Ayrıca mobil teknoloji sayesinde öğretmenler ve öğrenciler seyahat sırasında veya zayıf internet bağlantısının olduğu noktalarda bilgiye ulaşım paylaşım daha kolay hale geldiği belirtilir (Mockus ve arkadaşları, 2011).

Mobil teknolojiler günümüz eğitimcilerinin öğretme ve öğrenme pratiklerini geliştirmesinde ufuk açıcı bir unsur olarak kabul edilmektedir. Bu teknoloji sayesinde öğretmenlerin ekran

iletişimini, öğrenciler arasındaki iş birliğini, geri dönüt alımını ve öğrencilerin bireysel iletişimini geliştirmesini, aynı zamanda bilgisayar masraflarını da azaltmaları beklenir (Aburezeq – Ishtaiwa, 2013). Bu etkilerin yanı sıra mobil öğrenmeye ihtiyaç duyulmasının bir başka sebebi günümüz eğitim öğretim ortamlarında öğrenme anlayışının ve öğrenen profilinin değişmesidir. Lise ya da üniversite eğitimi alan öğrencilerin davranışları teknoloji ile şekillenmekte, teknolojiyi günlük hayatlarının bir parçası olarak içselleştirmekte, yorumlamakta ve algılamaktadır (Bozkurt, 2015).

İşitsel ve görsel cihazların web kullanımlarıyla yaygınlaşması, Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin (BİT) hızla gelişmesi, mobil teknoloji kullanımının yaygınlaşması; bütün alanlarda olduğu gibi dil öğretiminde de öğrencinin tüm uyarıcılarını harekete geçirir, ilgilerini artırır ve dolayısıyla da öğretimin etkili olmasını sağlar (Dumanlı Kadızade, 2015). Yabancı dil eğitiminde kullanılan son eğilimlerden birisi de WhatsApp gibi sosyal ağların kullanılmasıdır.

Whatsapp şu işbirlikçi özelliklere sahiptir (Bere, 2012):

1. Multimedya: kullanıcıların video mesaj, görüntü ve sesli not paylaşımına olanak sağlar.
2. Grup konuşması: 50 ye yakın grup üyesinin eş zamanlı iletişimini sağlar.
3. Sınırsız mesajlaşma: Whatsapp'ta gönderilebilecek mesaj sınırsız sayıdadır. Bu uygulama platformlar arası sürekli bilgi alışverişini sağlamak için 3G / EDGE internet data ve Wifi'dan yararlanır.
4. Platformlar arası etkileşim: grup üyeleri elektronik ajanda, akıllı telefonlar tabletler gibi farklı araçları kullanarak birbirlerine mesaj, fotoğraf, video, ses kaydı göndererek iletişimde bulunabilirler.
5. Çevirim Dışı Mesajlaşma: kullanılan araç kapalı veya kapsama alanı dışındayken mesajlar otomatik olarak kaydedilir.
6. Masrafsız: Whatsapp'ta e-mail ya da arama motoruyla aynı internet verisi kullanıldığı için fazladan ücrete gerek yoktur.
7. Şifre ya da kullanıcı isimleri: Whatsapp telefon numarası ve telefon rehberi kullandığı için kullanıcıların şifre veya kullanıcı adı ezberlemesine gerek yoktur.

Mobil destekli yabancı dil öğretiminin avantajlarına baktığımızda;

- Formal (yapılandırılmış), informal (yarı yapılandırılmış), ve non-formal (yapılandırılmamış) öğrenme ortamlarını birleştirmesi (Bozkurt, 2015),
- Öğrenme sürecinin kısalması, kaynaklarının zenginleşmesi ve daha fazla öğrenmeye fırsat sunması,
- Öğrenme eyleminin zaman ve mekân sınırlamasından uzaklaşıp, günlük hayat akışına uygun dış mekânlarda da yaşanabilmesi (Rogers vd., 2005),
- Mobil cihazların kolaylık ve esneklik sağlaması,
- Öğrencilerin yabancı dile yönelik streslerinin azalması ve grup içerisinde kişisel doyumuna ulaşmalarında yardımcı olması,
- Video ve dinleme imkânlarını sunması olarak kısaca sıralayabiliriz.

Yabancı dil öğretiminin mobil destekli yapılmasının avantajlarının yanı sıra dezavantajlarının da olduğunu belirtmek gerekir. İlk olarak ülkemizde mobil destekli dil eğitimi uygulamasının henüz yaygın olmadığı literatür tarama sürecimizde görülmüştür. Özellikle yabancı dil olarak Arapça öğretiminde böyle bir çalışmanın olmaması çalışmamızın özgün yönünü ortaya koymaktadır. Gianna Avellis, Antonio Scaramuzzi ve Anthony Finkelstein

(2004) 'Evaluating Non Functional Requirements in Mobile Learning Contents and Multimedia Educational Software' adlı çalışmasında yönelttiği;

- 'Küçük ekranlı mobil cihazlar dil edinimi için yeterli midir?
- 'Sınırlı girdi kapasitesi dil öğrenimi açısından ne kadar etkilidir?' gibi sorularla yöntemin sınırlılıklarına değinmişlerdir.

Bu doğrultuda baktığımızda çalışmamızda yaşadığımız olumsuzluk öğrencilerin telefonlarına Arapça klavye yükleme esnasında yaşanan sorundur. Bu sorun öğrencilerin cihaz ayarları ile ilgili yaptıkları değişiklikler ile giderilmiştir.

Yapılan çalışmalara bakıldığında Bere (2013) Güney Afrika'da bir üniversitede uyguladığı 'Using mobile instant messaging to leverage learner participation and transform pedagogy at a South African University of Technology' çalışmasında öğrenciler öğretmenleri ve sınıf arkadaşlarıyla daha kolay iletişim kurduklarını ve bunun da eğlenceli bir ortam oluşturduğunu belirtmişlerdir. Plana ve arkadaşları (2013) İspanya'da öğrencilere uyguladığı 'Improving learners' reading skills through instant short messages: A sample study using WhatsApp' çalışma neticesinde öğrencilerin hedef dile yönelik motivasyon düzeylerinde bir artış ve yabancı dilde okumaya daha istekli oldukları sonucuna ulaşmıştır. Blehch Army (2014) ise 'The Impact of WhatsApp Mobile Social Learning on the Achievement and Attitudes of Female Students Compared with Face to Face Learning in the Classroom' çalışmasında sınıf içi yüzyüze öğrenme modeli ile Whatsapp uygulamasını kıyaslamıştır. Çalışma sonucunda Whatsapp kullanımının etkili olduğunu gözlemlemiştir. Alkan ve arkadaşları., 2003 yılında yayınladıkları İnternet Erişimi, "Bilgi Ve İletişim Teknolojilerinin Eğitimde Kullanımı için Alt Yapı İhtiyaçları ve Yeni İletişim Teknolojileri" adlı çalışmalarında bilgi ve iletişim teknolojisinin eğitimde kullanılması üzerine durmuşlardır. Çalışmada eğitimde iletişim ve erişilebilirlik konuları ele alınmış, mobil teknolojilerin bilgiye ulaşmada sunduğu imkânları belirtmişlerdir.

Materyal ve Yöntem

Araştırma soruları:

1. İkinci yabancı dil olarak Arapça öğretiminde Whatsapp kullanımının öğrenci başarısına etkisi var mıdır?

Yöntem

Araştırmada Tek grup ön-test son-test modeli kullanılmıştır. Eşitlenmiş bir karşılaştırma grubuna ulaşmanın mümkün olmadığı durumlarda araştırmacı 'katılımcılara müdahale yapılmadan önce bağımlı değişkeni ölçmek için bir ön-test ekleyerek tek grup son-test desenini geliştirir' (Christensen, Johnson ve Turner, 2015).

Çalışma Grubu

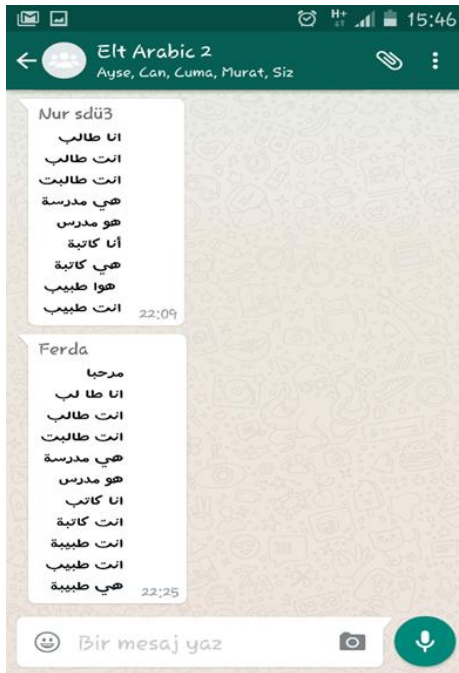
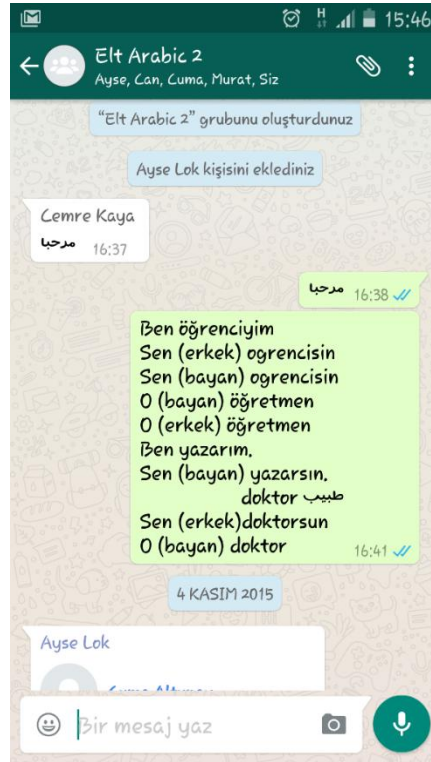
Bu araştırma Süleyman Demirel Üniversitesi 2015-2016 eğitim-öğretim yılında öğretim gören İngilizce öğretmenliği 2 ve 3. sınıf öğrencilerden oluşmaktadır. Çalışma kapsamındaki öğrencilerin sayısı 26'dır. Bir öğrenci geçersiz cevaplar verdiği için analiz dışı bırakılmıştır. Bu nedenle analizler 25 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Bunların %60'ı (15) kız , %40'ı (10) erkek öğrencidir.

Veri Toplama Süreci ve Araçları

Çalışmamızın verilerini toplamak amacıyla öncelikle Kişisel Bilgi ve Akademik Performans Değerlendirme Formu oluşturulmuştur. Whatsapp uygulamasından önce öğrencilerin Arapça ders başarılarını ölçmek amacıyla 6 sorudan oluşan, Üniversite akademik takviminde belirtilen dersin amaçları doğrultusunda Akademik performans değerlendirme formu hazırlanmıştır. Form derslerin işleniş sürecinde takip edilen konu bütünlüğüne uygun olarak hazırlanmıştır. 1. Soruda zamirler konusu ile ilgili olarak öğrencilerin düzeylerini belirlemek amacıyla muttasıl zamirlerin yazılmasının istendiği bir tablo verilmiştir. Tam ve doğru cevap karşılığı 15 puan olan tablonun her bir maddesinde doğru cevaplar 3 puan, yanlış cevaplar 0 puan olarak belirlenmiştir. 2. Soruda muttasıl zamirlerin pratiğe dökülmesi amacıyla كتاب kelimesinin muttasıl zamirler kullanılarak yazılması istenmiştir. 1. Soru ile aynı şekilde 15 puan üzerinden hesaplanmıştır. 3. Soruda kısa bir diyalog verilerek boşlukların öğrenci tarafından doldurulması istenmiştir. Doğru cevaplar 5 puan üzerinden hesaplanmıştır. 4. Soruda öğrencilerden kısa bir Türkçe paragrafın Arapçaya tercüme edilmesi istenmiş ve tam-doğru cevabın 25 puan üzerinden hesaplanacağı belirtilmiştir. 5. Soruda Arapça sorulara Arapça cevap verilmesi istenmiştir. Tam ve doğru cevaplar 20 puan üzerinden hesaplanmıştır. 6. Soruda cümlede verilen tamlamanın öğelerine ayrılması ve cümlelerin Türkçeye tercüme edilmesi istenmiştir. Bu soru 20 puan üzerinden hesaplanmıştır. Bu formdan alınabilecek puan 0 ile 100 arasındadır. Sorularda öğrencilerin gramer kurallarını pratiğe dökmeleri, öğrendikleri kelimeleri cümle içerisinde kullanmaları istenerek gramer açısından gelişimleri öğrenilmek istenmiştir. Diyalog sorusu ile ders sürecinde işlenen diyalogların etkililiğine bakılmıştır. Öğrencilerin kelime dağarcıkları, hareke kullanımları ve günlük hayatta kullanılan ifadeleri ne derece öğrendiklerine yönelik sorular sorulmuştur.

Çalışmanın gerçekleştirildiği 14 haftalık ders sürecinde öğrenciler ile ilk derste oluşturulan Whatsapp grubunda ödevlerin bu mobil uygulama üzerinden yapılması istenmiştir. Öğrencilere ödevlerini göndermelerinin ardından öğretmen tarafından en hızlı şekilde geri dönüt verilmiş ve pekiştirme yapması sağlanmıştır. Bu uygulamanın gerçekleştirilme şekli aşağıda resimlerle örneklendirilmiştir.

WhatsApp uygulamasında öğrenciler kelimelerin yazılışında ‘hareke’ kullanmamış, yazım yanlışlıkları programın otomatik düzeltme yardımı ile düzeltilmiştir. Öğrencilerin hareke kullanımına yönelik pratik alıştırmaları sınıf ortamında yapılmış, WhatsApp uygulamasında pekiştirilmiştir. Bu sayede öğrencilerin günlük kullanımda hareke kullanma kaygısı ile Arapça yazmaktan korkmaması sağlanmak hedeflenmiştir.

Bulgular

Verilerin analizinde SPSS 22 paket programı kullanılmıştır. Öğrencilerin akademik performansları toplam puan üzerinden değerlendirilmiştir. Analiz öncesi normallik varsayımı test edilmiştir. Elde edilen sonuçlar, verilerin normal dağılıma sahip olduklarını göstermiştir. Elde edilen değerler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Normallik Sonuçları

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk			Basıklık	Çarpıklık
Son-test	,198	25	,012*	,880	25	,007*	-1.321	1.977
Ön-test	,108	25	.200	,940	25	.150	-.007	-1.210

* $p < .05$

Normallik varsayımına ilişkin bulgular, ön-test puanlarının normal dağılım gösterdiği fakat son-test puanlarının normal dağılıma sahip olmadığını göstermiştir ($p < .05$). Ancak puanlara ilişkin basıklık ve çarpıklık değerlerinin | 2 | arasında yer alması nedeniyle verilerin normal dağılıma sahip oldukları (George & Mallery, 2010) kabul edilmiştir (Tablo 1).

Normallik varsayımı test edildikten sonra, katılımcıların ön-test ve son-test sonuçları Bağımlı Örneklem için t-testi (Paired-Samples T-Test) kullanılarak analiz edilmiştir. Yabancı dil olarak Arapçanın öğretilmesinde, Whatsapp uygulamasının ön-test ve son-test ortalama puanlarına ilişkin t-test sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Yabancı Dil Olarak Arapçanın Öğretilmesinde Whatsapp Uygulamasının kullanımı Ön-test ve Son-test Ortalama Puanların t-Testi Sonuçları

	N	\bar{x}	S	sd	t	p
Öntest	25	59,6	18,07	24	3,50	,00
Sontest	25	70,6	13,7			

Öğrencilerin yabancı dil olarak Arapça öğrendikleri derste gerçekleştirilen Whatsapp uygulaması sonrasında uygulamanın öğrencilerin ders başarılarına etkisini belirlemek için ‘t’ testi sonucuna göre son test puanlarının ön test puanlarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır ($t_{24} = 3,50, p < .05$). Yukarıdaki tabloda ‘t’ değeri incelendiğinde $t = 3,50$ ve $p = .002$ olduğu görülmektedir. Öğrencilerin uygulama öncesinde gerçekleştirilen sınav puanlarının ortalaması $\bar{x} = 59,6$ iken Whatsapp uygulaması sonrasında $\bar{x} = 70,6$ ’ya yükselmiştir. Buna göre gerçekleştirilen Whatsapp uygulamasının öğrencilerin Arapça başarılarını artırma noktasında etkili olduğu söylenilebilir.

Tartışma

Yabancı dil olarak Arapça öğretiminde Whatsapp uygulamasının ders başarısına etkisinin incelendiği mevcut çalışmamızda dil öğretimi sırasında okuma, yazma, dinleme, konuşma ve özellikle de sözcük – cümle öğretiminde yararlı olduğu kanısına varılmıştır.

Ülkemizde uzun yıllar Arapça yabancı dil olarak öğretiliyor olmasına rağmen öğrencilerin yazma, konuşma ve dinleme becerisine yönelik kısıtlı materyal bulunmaktadır. Aynı şekilde materyal noktasında oldukça az sayıda çalışmalar bulunmaktadır. Teknolojinin hızla gelişmesine paralel olarak teknolojik araçların kullanım alanları gelişmiş ve eğitim – öğretim ortamlarında kullanımı aktif hale gelmiştir. Mobil öğrenme kavramının ortaya çıkmasıyla mobil öğrenmeyi destekleyen uygulamaların kullanımı gelişmiş, mobil uygulamaların eğitim amaçlı kullanılması yaygınlaşmıştır. Yabancı dil olarak Arapça öğretiminde Whatsapp uygulamasının kullanımı da bu amaç doğrultusunda gerçekleşmiştir.

Yabancı dil olarak Arapça öğrenilen ortamlarda öğrencilerin ve öğretmenlerin materyal eksikliği yaşamaları, dili günlük yaşamda kullanamama şikâyetleri Whatsapp gibi uygulamaların dil öğrenmeye de yansıtılabileceğini göstermiştir. Öğrencilerin teknolojiye yönelik ilgilerinin geleneksel ders kitabı materyaline nazaran Whatsapp uygulaması aracılığıyla dil öğrenmede başarı sergiledikleri görülmüştür. Bu uygulama öğrencilerin kelime öğrenimlerine olumlu katkı sağlamakla beraber bu dili sadece kurallarıyla değil gerçek hayatta günlük kullanımlarının nasıl olabileceğini öğrenme imkânı vermiştir. Öğrencilerin Arapça da hareke kullanılması sebebiyle yaşadıkları yazma kaygısının Whatsapp kullanımı esnasında azaldığı, yazma becerisini geliştirmeye yönelik daha çok istekli olduğu araştırmacı tarafından gözlemlenmiştir.

Whatsapp uygulaması öncesinde mobil/internet ortamında Arapça kelime ya da cümle gördüğünde okumaktan çekingen davrandığı belirten öğrenciler uygulama sonrasında Arapça yazı gördüklerinde okumaktan çekinmediklerini belirtmişlerdir. Çalışmanın sonuçları öğrencilerin Arapça yazma becerilerinin, dil ve iletişim becerilerinin özellikle de Arapça kelime bilgisi dağarcıklarının geliştiğini ortaya koymuştur. Ayrıca sınıf dışı ortamlarda Arapça çalışma yapabilmek bu dili öğrenmelerinde olumlu katkı sağlamış, Whatsapp sayesinde hızlı bir şekilde geri dönüt almışlardır. Hatalarının hemen düzeltilmesi, arkadaşlarının hatalarını görme ve kendi hatalarını düzeltebilme imkânı bulmuşlardır.

Öğrencinin sadece sınıf ortamında değil telefonunu kullanabildiği her ortamda, gün içerisinde herhangi bir zamanda öğretmeni ve sınıf arkadaşları ile iletişime geçebilmiş, hedef dili yaşam alanında kullanabilmiştir. Verilen ödevlerin bir sonraki ders saati/gününe kadar istediği bir zaman diliminde Whatsapp uygulaması üzerinden gönderesi verilen ödevi zorunluluk değil eğlenceli bir uygulama olarak görmesi sağlanmıştır. Batılı ülkelerde 1980’li yıllarda başlayan ‘Mobil Destekli Dil Öğretimi’ çalışmaları (Dumanlı Kadızade, 2015) ülkemizde bireysel kullanımlara bağlı olarak yavaş da olsa gelişme göstermektedir. Mobil destekli dil eğitimi uygulamalarının; özellikle Arapça gibi yapısı itibariyle zor algılanan dillerin öğretiminde yapıcı etkisi olacağına inanılmaktadır.

KAYNAKÇA

Aburezeq, I. M, & Ishtaiwa, F. F (2013). The Impact of Whatsapp on Interaction In An Arabic Language Teaching Course. International Journal of Arts & Sciences, 6(3).

Alkan M, Genç Ö, Tekedere H, İnternet Erişimi, “Bilgi Ve İletişim Teknolojilerinin Eğitimde Kullanımı İçin Alt Yapı İhtiyaçları ve Yeni İletişim Teknolojileri”, (24.03.2016 tarihinde erişim sağlanmıştır) www.emo.org.tr/ekler/3b43aeeacb25836_ek.doc

Amry, A.B (2014). The Impact of WhatsApp Mobile Social Learning on the Achievement and Attitudes of Female Students Compared with Face to Face Learning in the Classroom. European Scientific Journal. Vol.10(22), pp. 116-136.

Aktaş, Ö (2012). Yabancı Dil Öğreniminde Bireysel Farklılıkların Biçem Bileşenine Genel Bir Bakış, Dil Dergisi, Sayı: 156.

Bere, A (2012). A comparative study of student experiences of ubiquitous learning via mobile devices and learner management systems at a South African university. Proceedings of the 14th Annual Conference on World Wide Web Applications Durban. Ulaşım Adresi: www.zaw3.co.za

Bere, A (2013). Using mobile instant messaging to leverage learner participation and transform pedagogy at a South African University of Technology. British Journal of Educational Technology. Vol 44(4), 544-561.

Bozkurt, A. (2015). Mobil öğrenme: her zaman, her yerde kesintisiz öğrenme deneyimi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 1(2).

Chinnery G. (2006). "Going to the MALL: Mobile Assisted Language Learning", *Language Learning & Technology* 10,1: 9-16 (<http://llt.msu.edu/vol10num1/emerging/default.html>)

Demirel, Ö. (2014). *Yabancı dil öğretimi – Dil Pasaportu, Dil Biyografisi, Dil Dosyası*, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.

Dumanlı Kadızade, E (2015). Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Akıllı Telefon Uygulamaları Üzerine İnceleme, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 10, Mart 2015, s. 742-752.

George, D, & Mallery, M (2010). SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference, 17.0 update (10a ed.) Boston: Pearson.

Godwin-Jones, R (2011). Emerging technologies: Mobile apps for language learning. *Language Learning & Technology*, 15(2), 2-11.

Gong, Z, & Wallace, J. D (2012). A comparative analysis of iPad and other M-learning technologies: exploring students' view of adoption, potentials, and challenges. *Journal of Literacy and Technology*, 13(1), 2-29.

King, A (1993). From sage on the stage to guide on the side. *College Teaching*, 41(1), 30-36.

Mockus, L, Dawson, H, Edel-Malizia, S, Shaffer, D, Sung An, J, & Swaggerty, A (2011). The Impact of Mobile Access on Motivation: Distance Education Student Perceptions. Pennsylvania: Learning Design at Penn State's World Campus. Ulaşım adresi: <http://learningdesign.psu.edu/research/MLRTWhitePaper.pdf>

Özdamar, N (2010). Mobil Öğrenme Teknolojileri ve Araçları, Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Uzaktan Eğitim Bölümü, Eskişehir.

Perraton, H. D (2007). Open and distance learning in the developing world. London: Routledge.

Plana, M. G. C, Escofet, M. I. G, Figueras, I. T, Gimeno, A, Appel, C, & Hopkins, J (2013). Improving learners' reading skills through instant short messages: A sample study using WhatsApp. 4th World-CALL Conference, Glasgow, 10-13 July 2013.

Rogers, Y, Price, S, Randell, C, Fraser, D. S, Weal, M, & Fitzpatrick, G (2005). Ubilearning integrates indoor and outdoor experiences. Communications of the ACM,

48(1), 55-59.

Shield L.& Kukulska, H.A (2008). Special edition of ReCALL (20, 3: 2008) on MobileAssistedLanguageLearning:(http://www.eurocalllanguages.org/recall/r_contents.html#sep08)

Yang, J (2013). Mobile assisted language learning: review of the recent applications of emerging mobile technologies. *English Language Teaching*,6(7), 19.

Yeboah, J, Ewur. D (2014). The Impact of WhatsApp Messenger Usage on Students Performance in Tertiary Institutions in Ghana, *Journal of Education and Practice*. Vol. 5 (6), pp. 157-164.

Ulaşım Adresi: <http://www.iiste.org/Journals/index.php/JEP/article/view/11241/11555>